

Sygn. akt II KK 176/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 czerwca 2017 r.

sprawy **I. R. G.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt IV K (...),

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,

2. zwolnić skazanego I. R. G. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,

3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. T. – Kancelaria Adwokacka w Ł. – kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji z urzędu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt IV K (...), I. G. został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 9 sierpnia 2015 r. w P., w zamiarze pozbawienia życia R. J. zadawał mu ciosy nożami kuchennymi powodując obrażenia ciała w postaci ran ciętych klatki

piersiowej, głowy, szyi, tułowia, lewej i prawej kończyny górnej oraz prawej kończyny dolnej, sińców w powłokach tułowia, kończyn górnych i prawej kończyny dolnej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu ciała pokrzywdzonego trwające nie dłużej niż siedem dni, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na podjęte przez pokrzywdzonego działania obronne oraz ucieczkę z miejsca zdarzenia, czym wypełnił dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 60 § 2 i § 6 pkt. 2 k.k. wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności;

2. w dniu 9 sierpnia 2015 r. w P., zagroził M. G. pozbawieniem życia, która to groźba wzbudziła u pokrzywdzonej obawę, iż może zostać spełniona i za to na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych Sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 9 sierpnia 2015 r. przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 62 k.k. Sąd orzekł wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając orzeczenie w całości na. Na zasadzie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 k.p.k. obrońca wyrokowi Sądu pierwszej instancji zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na rozstrzygnięcie, a mianowicie:

1. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. poprzez niewskazanie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu rodzaju zamiaru (bezpośredniego albo ewentualnego), z którym oskarżony miał dopuścić się przypisanego mu czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

2. art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 i 2 k.p.k., a polegające na pominięciu szeregu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego oraz przekroczeniu przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów poprzez wyciągnięcie wielu wniosków nielogicznych i sprzecznych z materiałami dowodowymi znajdującymi się w aktach sprawy, zwłaszcza w odniesieniu do

przypisywania oskarżonemu zamiaru popełnienia zarzucanego mu czynu z pkt 1, a nadto wybiórczą ocenę zebranego materiału dowodowego poprzez danie wiary jedynie zeznaniom pokrzywdzonych i świadków przemawiających na niekorzyść oskarżonego, zaś pominięcie w tym zakresie wyjaśnień oskarżonego, które były spójne i konsekwentne w całym toku postępowania, a w konsekwencji niewzięcie pod uwagę, iż w sprawie istnieją niedające się usunąć wątpliwości, które winny być poczytane na korzyść oskarżonego, niewyjaśnienie i nieustosunkowanie się w uzasadnieniu wyroku do całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, a zwłaszcza kwestii czynnego żalu ze strony oskarżonego, który sam puścił pokrzywdzonego i nie podejmując dalszych działań przestępczych pozwolił mu opuścić mieszkanie;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, który miał wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a polegający na tym, iż Sąd niewłaściwie, sprzecznie z zasadami logicznego rozumowania oraz w sposób niepełny dokonał oceny materiału dowodowego, nie wziął pod uwagę treści wyjaśnień oskarżonego oraz częściowo świadków, które przemawiały na korzyść oskarżonego, nie odnosząc się do nich w treści uzasadnienia, ocenił dowody w sposób jednostronny i w konsekwencji uznał, iż oskarżony dopuścił się obu zarzucanych mu czynów, podczas gdy analiza całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym zwłaszcza dowodów z zeznań świadków i wyjaśnień samego oskarżonego, w oparciu o zasady wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego winna prowadzić do wniosku, iż oskarżony nie dopuścił się zarzucanego mu czynu usiłowania zabójstwa, w sposób opisany w akcie oskarżenia, a w konsekwencji Sąd winien był zmienić kwalifikację prawną czynu przypisanego oskarżonemu na taką, która w pełni oddaje jego kryminogenne zachowanie, a więc odpowiedzialność sprawcy winna kształtować się wyłącznie na podstawie przepisów przewidujących odpowiedzialność za naruszenie prawidłowych funkcji organizmu z art. 157 § 1 k.k. lub z art. 156 k.k., co sprawca w istocie mógł przewidzieć, nie zaś na podstawie art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k., zaś co do czynu z art. 190 k.k. Sąd winien był uniewinnić oskarżonego od tego czynu.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w oparciu o zebrane w sprawie dowody poprzez odmienne orzeczenie co do istoty sprawy, a

tym samym zmianę kwalifikacji prawnej czynu z pkt 1 wyroku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w z w. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k., względnie art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 k.k. oraz uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu z art. 190 k.k., względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II AKA (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się obrońca skazanego, który w wywiedzionej na jego korzyść kasacji, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w (...), co do „czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.”, podniósł zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającego na częściowym nierozważeniu zarzutu apelacji dotyczącego obrazy art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zakresie, w jakim jako zarzut apelacji podniesiono niewyjaśnienie i nieustosunkowanie się w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji do całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy poprzez nierozważenie kwestii czynnego żalu ze strony oskarżonego, który sam puścił pokrzywdzonego i nie podejmując dalszych działań przestępczych pozwolił mu opuścić mieszkanie (do czego nie odniósł się zarówno Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyroku, jak i Sąd odwoławczy pomimo podniesionego zarzutu w apelacji). W związku z treścią podniesionego zarzutu obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego I. G. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Postępowanie sądowe w rozpoznawanej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby

zakwalifikować, jako rażące naruszenie prawa, mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku. Tylko bowiem w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa, czy to materialnego, czy procesowego, zgodnie z treścią art. 523 k.p.k., jest możliwe wzruszenie prawomocnego orzeczenia w drodze nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja. Podnoszone w kasacji zarzuty muszą więc wskazywać na rażące naruszenie prawa, do którego doszło na etapie postępowania odwoławczego. W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Podniesiony przez obrońcę skazanego zarzut obraży art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., mający charakter „kasacyjny”, nie przesądza o jego zasadności. Zgodnie z art. 433 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym. Jednocześnie ciąży na nim obowiązek wynikający z przepisu art. 457 § 3 k.p.k., wskazujący na to, że w orzeczeniu sądu drugiej instancji należy podać, czym kierował się ten sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za zasadne albo niezasadne. Oznacza to, że uzasadnienie powinno zawierać niezbędne wyjaśnienie zasadności podjętych decyzji. Lektura uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w (...) prowadzi do stwierdzenia, iż Sąd ten nie dopuścił się obraży wskazanych regulacji i stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał apelację, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k. podał, dlaczego uznał zarzuty podniesione w apelacji przez obrońcę skazanego za niezasadne. Niewątpliwie uzasadnienie Sądu Apelacyjnego nie należy do „wzorowych”, niemniej jednak lakoniczność odniesienia się do zarzutu apelacyjnego nie uprawnia do stwierdzenia, że jest ono obarczone rażącym naruszeniem prawa, mogącym mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Sąd Apelacyjny uznał zarzut stawiany w apelacji a dotyczący obraży art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 i 2 k.p.k. za niezasadny, a swoje stanowisko w tym przedmiocie wyraził na str. 4-5 uzasadnienia wyroku, w konkluzji stwierdzając, że „(...) Sąd Okręgowy dokonał właściwej, albowiem nie naruszającej żadnych reguł obowiązującej procedury karnej, oceny zebranych dowodów, w oparciu o prawidłową ocenę materiału dowodowego poczynił właściwe ustalenia w sferze faktów i nadał im odpowiednią kwalifikację prawną – karną.” (str. 5 uzasadnienia). Odwołując się do uzasadnienia Sądu

pierwszej instancji podnieść należy, że oceniając wyjaśnienia oskarżonego I. G. Sąd ten tylko częściowo dał im wiarę, co do przebiegu zdarzenia z dnia 9 sierpnia 2015 r., tj. w części dotyczącej odwiedzin dzieci na kolonii, powodu dla którego przybył do P., wtargnięcia do mieszkania M. G., ataku na jej partnera – pokrzywdzonego R. J., czy oczekiwania na przyjazd funkcjonariuszy Policji. Dokładniejszy opis zdarzenia przedstawił pokrzywdzony, zeznaniom którego Sąd dał wiarę w całości. Odnosząc się zaś do twierdzeń skazanego, który zaprzeczał, by działał z zamiarem zabójstwa pokrzywdzonego, podnosząc, że chciał go jedynie nastraszyć, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, iż wyjaśnieniom tym przeczyły słowa, jakie wypowiadał do pokrzywdzonego w trakcie ataku na niego, jak również wypowiedzi oskarżonego po zatrzymaniu go przez funkcjonariuszy Policji. Sąd nie uznał za prawdziwe i tych wyjaśnień oskarżonego, w których twierdził, że to on pozwolił oddalić się pokrzywdzonemu z mieszkania. Jak wynikało bowiem z zeznań pokrzywdzonego R. J., odepchnął on oskarżonego prawą nogą tak, że ten przesunął się na dywanie do tyłu, co umożliwiło pokrzywdzonemu ucieczkę przez balkon (zeznania k. 162/tom I w zw. z k. 6 - 7 zbiór c). O tym, że pokrzywdzony uciekł, świadczą też słowa, jakie oskarżony wypowiedział do B. S. po tym, jak opuścił przedmiotowy lokal (k.180/tom I w zw. z k. 108v zbiór c) oraz do J. F. po jego zatrzymaniu (k.165v/tom I w zw. z k. 54 - 55 zbiór c). Powyższe prowadzi do konstatacji, że jakkolwiek Sąd Apelacyjny wprost nie odniósł się do kwestii rzekomego czynnego żalu ze strony skazanego, to jednak okoliczność ta, wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego, była podstawą rozważań Sądu Okręgowego w Ł., a Sąd odwoławczy rezultaty tych rozważań zaakceptował (niezależnie od warstwy argumentacyjnej przypomnieć należy, że już w treści rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego wykluczono wiarygodność wyjaśnień skazanego, a zatem możliwość przyjęcia czynnego żalu, skoro w opisie czynu przypisanego wskazano, iż sprawca nie osiągnął zamierzonego celu ze względu na działania obronne pokrzywdzonego oraz jego ucieczkę z miejsca zdarzenia). Odmienny punkt widzenia w powyższej kwestii, zaprezentowany przez skarżącego, sprowadza się, w istocie rzeczy, do niedopuszczalnego przecież w postępowaniu kasacyjnym, kwestionowania ustaleń faktycznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

